

Hospodárske noviny, 16. 9. 2008

Slovenka, ktorá radí fínskym bankárom

Z domova odchádzali ako neznámi, v zahraničí sa vypracovali na špičky vo svojich odboroch. V seriáli Slovenský recept na úspech vám prinášame príbehy úspešných Slovákov.

Cesta na sever

Hoci to vtedy ani zďaleka netušila, ale na jej profesionálnu dráhu v zahraničí ju pripravila už základná škola, kde sa ešte pred prevratom stihla naučiť písať a čítať po rusky. "Dnes je to pre mňa nesmierne dôležité, keďže pri svojej práci používam podklady nielen v anglickom, ale aj v ruskom jazyku. Ruské úrady totiž poskytujú množstvo informácií len v ruskom jazyku," vysvetľuje Fungáčová. Rovnako dôležitá sa pre ňu stala aj angličtina, ktorá bola na špeciálnom jazykovom gymnáziu v Banskej Štiavnici na veľmi vysokej úrovni. Tu sa prvýkrát stretla aj s ekonomickou vedou, ktorá sa jej stala záľubou aj povoláním. "Rozhodovala som sa medzi štúdiom manažmentu a ekonómie, nakoniec som si vybrala ekonómiu. Azda kvôli ťažšej matematike sa mi zdalo toto štúdium poctivejšie," spomína Fungáčová. Po štúdiu na Slovensku sa rozhodla pokračovať doktorandským štúdiom v Prahe na prestížnom ekonomickom inštitúte CERGE-EI. "Keď som skončila vysokú školu, zistila som, že stále neviem ekonómiu natoľko, aby som sa mohla zamestnať," spomína Fungáčová. Ešte počas štúdia na Slovensku sa jej podarilo uspieť vo viacerých výberoch na študijné pobyty v zahraničí. "Bez jazykov, hlavne angličtiny, by sa človek na pobyty do zahraničia jednoducho nedostal. Zaujímavé je, že u nás museli študenti o účasť na týchto pobytach doslova súťažiť, kým napríklad vo Fínsku boli ľudia takmer tlačení, aby si vyskúšali podmienky inej krajiny," vysvetľuje Fungáčová. Osudným sa jej stal polročný pobyt vo Fínsku, keďže krajinu si na prvýkrát zamilovala. Keď sa mala neskôr rozhodnúť, kde bude pracovať, vybrala si cielene túto severskú krajinu.

V Helsinkách o ruských bankách

Jej oddelenie je jediné v rámci systému európskych centrálnych bánk, ktoré sa zaoberá ekonomickým výskumom Ruska. "Keď niekto zavolá a opýta sa, čo je nové napríklad v ruskom bankovom sektore, naše oddelenie mu musí poskytnúť informácie," vysvetľuje Fungáčová. Ruský bankový sektor je podľa jej výskumu v porovnaní s ostatnými transformujúcimi sa ekonomikami špecifický, keďže podiel zahraničných vlastníkov tu ešte stále dosahuje sotva tretinu. "Skúmame, ako sa správajú banky, keď majú aspoň nepriamu kontrolu štátu a ako, keď sú zahraničné. Skúmame tiež faktory ovplyvňujúce úrokové marže pre jednotlivé skupiny bánk," hovorí Fungáčová.

Výsledky výskumov sú niekedy prekvapivé. Kým skutočnosť, že banky s účasťou zahraničného kapitálu fungujú efektívnejšie, než štátne banky, je pomerne intuitívna, výskumy tiež ukázali, že medzi domácimi bankami na ruskom trhu sú rozdiely. "Štátom ovládané banky sú v skutočnosti efektívnejšie, ako domáce súkromné bankové domy," vysvetľuje Fungáčová.

Organizuje zahraničných Slovákov

Keďže profesionálna spolupráca so Slovenskom je pre špičkových ekonómov v oblasti výskumu problematická, podporuje Fungáčová aspoň Slovákov žijúcich v zahraničí. Aj keď Fínsko je známe tým, že v krajine pracuje pomerne málo cudzincov, Slovákov tu žije a pracuje okolo 200. Tí sa vo Fínsku donedávna navzájom nepoznali ani nestretávali. "Spolu s ďalším Slovákom vo Fínsku sme začali organizovať pravidelné mesačné stretnutia. Všimlo si to aj naše veľvyslanectvo vo Fínsku a teraz keď pani veľvyslankyňa niečo nové organizuje, hneď mi zavolá," hovorí so smiechom Fungáčová. Naša ambasáda je podľa nej veľmi aktívna a usporadúva výstavy, koncerty, vystúpenia ľudových súborov a dvakrát do roka recepcie pre Slovákov vo Fínsku. Niektorí z nich pôsobia na špičkových pozíciách na univerzitách a vo vede, Slováci pracujú aj vo fínskej Nokii. V posledných rokoch pribudli podľa Fungáčovej aj slovenskí robotníci, ktorí pracujú na stavbe novej jadrovej elektrárne na západe krajiny.

Rozhovor. Výskumníčka Bank of Finland Zuzana Fungáčová pre HN:

Fíni sa neponáhľajú a nepoznajú stres

Môžete nám prezradiť váš recept na úspech?

Vybrať si svoj cieľ a ísť za ním. Pre to treba urobiť všetko a hlavne treba byť celý čas aktívny. Človek potrebuje aj dávku šťastia, ale musí presne vedieť, čo chce. Často je problém práve v tom, že ľudia nevedia, čo chcú. Potom je ťažké to dosiahnuť.

Úspech ste dosiahli vo Fínsku. V čom sa život na severe Európy odlišuje od toho nášho?

Človek si tu naozaj cení dni, kedy je pekné počasie a ukáže sa slnko. Doma som si to nikdy neuvedomovala, ale na človeka to má veľký vplyv. Tu, keď je pekný deň, tak je naozaj pekný. Ešte aj obloha je modrejšia. Navyše, nikto sa tu nenaháňa. Bývam v samom centre Helsínk a ešte som tu nevidela ľudí niekam sa ponáhľať alebo utekať. A niežeby na všetko kašľali, práve naopak. Všetko majú naplánované a všetko stíhajú. Nie je tu prakticky žiadny stres.

O Fínoch sa hovorí, že sú tichí a chladní. Je to pravda?

Fíni sa v prvom rade na nič nehrajú. Ak sa ich na čokoľvek spýtate, povedia vám pravdu rovno do očí. Ja ich mám veľmi rada, kvôli ich presnosti a kvôli tomu, že sa na nich dá spoľahnúť. Na druhej strane, je dosť ťažké zblížiť sa s nimi. Napríklad, na Slovensku ľudia chodia s kolegami po práci sadnúť si do podniku, tu sa každý zdvihne a ide domov. Fíni okrem toho naozaj veľa nehovoria. Kolega mi od vedľajšieho stola radšej napíše e-mail, keď niečo potrebuje, než aby prišiel osobne. Fínska zásada je, keď nemusím, tak nehovorím.

Zvládli ste aj fínčinu, ktorá je považovaná za veľmi ťažký jazyk. Je znalosť fínčiny pre prácu v krajine nevyhnutná?

Bez jazyka by ma vo fínskej národnej banke ako štátnej inštitúcii zrejme ani nezamestnali. Aj keď je veľká časť práce po anglicky, všetky porady a vnútrofiremná komunikácia prebiehajú výlučne po fínsky. Avšak veľké medzinárodné firmy, ako je napríklad Nokia, nemajú problém zamestnať cudzincov aj bez znalosti fínskeho jazyka. Po anglicky tu vie naozaj každý.

Autor: Matúš Benčík